

โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังเป็นโรคที่มีผลกระทบต่อผู้สูงอายุ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และเศรษฐกิจ ซึ่งพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพจะช่วยลดความรุนแรงของโรค และควบคุมอาการของโรคได้ การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน และการสนับสนุนทางสังคม และอำนาจการทำนายพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของการรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน และการสนับสนุนทางสังคมในผู้สูงอายุโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง กลุ่มตัวอย่างคือผู้สูงอายุโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่มาใช้บริการในโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช จังหวัดตาก เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก จำนวน 200 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ แบบสอบถามการรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ แบบสอบถามการรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ แบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะแห่งตน และแบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคมของผู้สูงอายุโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา และทดสอบค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา การหาอำนาจการทำนายโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการศึกษาพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการเจริญทางจิตวิญญาณ และการจัดการกับความเครียดอยู่ในระดับสูง ด้านความรับผิดชอบต่อสุขภาพ โภชนาการ และสัมพันธภาพระหว่างบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านกิจกรรมทางกายอยู่ในระดับต่ำ
2. กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนอยู่ในระดับสูง การสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง และการรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพอยู่ในระดับต่ำ
3. การรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ และการสนับสนุนทางสังคมสามารถร่วมทำนายพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 47.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับบุคลากรด้านสุขภาพ ในการกำหนดแนวทางโดยมีการส่งเสริมให้มีการสนับสนุนทางสังคม และลดการรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ เพื่อให้ผู้สูงอายุโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพอย่างต่อเนื่องต่อไป

ABSTRACT

TE158384

Chronic obstructive pulmonary disease (COPD) has serious effects on the physical, psychological, emotional, social, and economical status of elders. Health promoting behaviors could decrease the severity of the disease and control symptoms. The purposes of this study were to describe levels of health promoting behaviors, perceived benefits of health promoting behaviors, perceived barriers to health promoting behaviors, perceived self-efficacy, and social support and to explore predicting factors of perceived benefits of health promoting behaviors, perceived barriers to health promoting behaviors, perceived self-efficacy, and social support to health promoting behaviors among elders with COPD. A convenience sample of 200 elders with COPD was recruited from Somdhejphajaotaksinmaharaj Hospital. Research instruments used for data collection consisted of a Demographic Data Recording Form, Health Promoting Behavior Questionnaire, Perceived Benefits of Health Promoting Behavior Questionnaire, Perceived Barriers to Health Promoting Behavior Questionnaire, Perceived Self-efficacy Questionnaire, and Social Support Questionnaire. Content validity of all instruments was judged by a panel of experts. The reliability of the questionnaires were also tested and each questionnaire was at an acceptable level. Data were analyzed by using descriptive statistics and stepwise multiple regression.

The results revealed that:

1. Subjects had a moderate level of overall health promoting behaviors. Considering each aspect of health promoting behaviors, spiritual growth and stress management were at a high level whereas nutrition, health responsibility, and interpersonal relationships were at a moderate level. Physical activity was found to be low.
2. Subjects had a high level of perceived benefits of health promoting behaviors and perceived self-efficacy whereas social support was at a moderate level. Perceived barriers to health promoting behaviors was found to be low.
3. Perceived barriers to health promoting behaviors and social support together could predict health promoting behaviors of elders with COPD at about 47.40 percentage ($p < .001$)

To continuously promote health promoting behaviors among elders with COPD, findings from this study could be used basic data as guidelines for health care providers to enhance social support and to decrease perceived barriers to health promoting behaviors.